

Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ: οι προτεραιότητες του ΕΕΜ για το 2016

Οι εποπτικές προτεραιότητες του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) για το 2016 προσδιορίζουν τους τομείς στους οποίους θα επικεντρωθεί το εποπτικό έργο το 2016. Βασίζονται σε αξιολόγηση των βασικών κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες υπό την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές οικονομικές, κανονιστικές και εποπτικές εξελίξεις.

Οι βασικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες του ΕΕΜ προσδιορίστηκαν σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, αξιοποιώντας τη συμβολή των μεικτών εποπτικών ομάδων, αναλύσεις μακροπροληπτικής και μικροπροληπτικής εποπτείας της ΕΚΤ, καθώς και εκθέσεις εξωτερικών φορέων. Ο κίνδυνος που συνδέεται με τα επιχειρηματικά μοντέλα και την κερδοφορία καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των βασικών κινδύνων που προσδιορίστηκαν. Ακολουθούν άλλοι βασικοί κίνδυνοι, η βαρύτητα των οποίων διαφέρει από χώρα σε χώρα: πιστωτικός κίνδυνος και αυξημένα επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων· αντιστροφή της αναζήτησης υψηλών αποδόσεων· κίνδυνοι που συνδέονται με τη δεοντολογία και τη διαχείριση· κίνδυνος κρατικού χρέους χώρας· γεωπολιτικοί κίνδυνοι και αυξανόμενες ευπάθειες σε αναδυόμενες οικονομίες της αγοράς· κίνδυνοι που συνδέονται με τα συστήματα πληροφορικής και το ηλεκτρονικό έγκλημα· δυνατότητα των τραπεζών να συμμορφωθούν με τις επερχόμενες κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

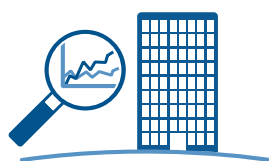
Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των βασικών κινδύνων από τις τράπεζες, ο ΕΕΜ υιοθέτησε τις ακόλουθες πέντε προτεραιότητες υψηλού επιπέδου για το εποπτικό έργο το 2016: (i) κίνδυνος που συνδέεται με τα επιχειρηματικά μοντέλα και την κερδοφορία, (ii) πιστωτικός κίνδυνος, (iii) κεφαλαιακή επάρκεια, (iv) διαχείριση κινδύνων και ποιότητα δεδομένων, και (v) ρευστότητα. Για κάθε μία από αυτές τις προτεραιότητες θα αναληφθεί σειρά εποπτικών πρωτοβουλιών. Σε κάποιες περιπτώσεις, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή τους υπερβαίνει το ένα έτος.

Δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι οι κίνδυνοι και οι εποπτικές προτεραιότητες περιορίζονται στα προαναφερθέντα. Ενδέχεται να απαιτηθούν διαφοροποιήσεις ως προς τις εποπτικές ενέργειες σε επίπεδο τράπεζας, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκριμένου προφίλ κινδύνου των επιμέρους

πιστωτικών ιδρυμάτων. Ωστόσο, οι προτεραιότητες αποτελούν απαραίτητο εργαλείο για τον συντονισμό των εποπτικών ενεργειών στις τράπεζες με κατάλληλα

εναρμονισμένο, αναλογικό και αποτελεσματικό τρόπο. Ως εκ τούτου, συμβάλλουν στην εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού και ενισχύουν την επίδραση του εποπτικού έργου.

Κίνδυνος που συνδέεται με τα επιχειρηματικά μοντέλα και την κερδοφορία

Εποπτική ενέργεια:

Θεματική εξέταση των παραγόντων που επηρεάζουν την κερδοφορία των τραπεζών

Ο βασικός κίνδυνος που ξεχωρίζει αφορά τα επιχειρηματικά μοντέλα και την κερδοφορία των τραπεζών. Τόσο τα επιχειρηματικά μοντέλα όσο και η κερδοφορία των τραπεζών δοκιμάζονται από το υψηλό επίπεδο των απομειώσεων της αξίας περιουσιακών στοιχείων και την παρατεταμένη περίοδο χαμηλών επιτοκίων. Το 2016, βασιζόμενος σε προηγούμενο έργο σχετικά με τα επιχειρηματικά μοντέλα των τραπεζών και σε αναλύσεις κερδοφορίας, ο ΕΕΜ ξεκινά θεματική εξέταση των παραγόντων που επηρεάζουν την κερδοφορία των τραπεζών σε επίπεδο επιχείρησης και σύμφωνα με όλα τα επιχειρηματικά μοντέλα. Η ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν την κερδοφορία θα διευκολύνει τον εντοπισμό των τραπεζών που εμφανίζουν χαμηλή διαρθρωτική κερδοφορία. Σε αυτό το πλαίσιο, ένας τομέας στον οποίο θα επικεντρωθεί το εποπτικό έργο είναι η εξέταση κατά πόσον η κερδοφορία επιτυγχάνεται, μεταξύ άλλων, με τη χαλάρωση των κριτηρίων χορήγησης πιστώσεων, την αυξημένη εξάρτηση από βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση ή τη μεγαλύτερη έκθεση σε κινδύνους σε βαθμό δυσανάλογο προς τη δηλωμένη διάθεση ανάληψης κινδύνων της τράπεζας.

Πιστωτικός κίνδυνος

Εποπτική ενέργεια:

Ομάδα εργασίας για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια
Θεματική εξέταση των ΔΠΧΑ 9

Τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων χρήζουν αυξημένης προσοχής από πλευράς εποπτείας. Η χειροτέρευση της ποιότητας των δανείων προς επιχειρήσεις ή/και νοικοκυριά, καθώς και η χαλάρωση των κριτηρίων χορήγησης πιστώσεων είναι πηγές ανησυχίας σε αρκετές χώρες του ΕΕΜ, ιδίως σε όσες επλήγησαν έντονα από την κρίση. Μια ομάδα εργασίας για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξετάζει την κατάσταση ιδρυμάτων με υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων και θα προτείνει σχετικές ενέργειες. Επιπλέον, η συγκέντρωση ανοιγμάτων σε τομείς όπως ο τομέας των ακινήτων θα αποτελέσει αντικείμενο εντατικότερου εποπτικού ελέγχου. Ένα άλλο ζήτημα που συνδέεται με τον πιστωτικό κίνδυνο είναι η εφαρμογή των «Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 – Χρηματοδοτικά Μέσα» (IFRS 9 – Financial Instruments). Στο πλαίσιο της θεματικής εξέτασης θα αξιολογηθεί η δυνητική επίδραση των ΔΠΧΑ 9 στις πρακτικές σχηματισμού προβλέψεων των τραπεζών και ο τρόπος με τον οποίο οι τράπεζες προετοιμάζονται για την εφαρμογή των εν λόγω προτύπων.

Εποπτική ενέργεια:

Εξέταση της ποιότητας και της συνέπειας των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών

Εξέταση των εσωτερικών μοντέλων των τραπεζών

Κεφαλαιακή επάρκεια

Η κεφαλαιακή επάρκεια διατηρεί υψηλή θέση στη λίστα των προτεραιοτήτων του EEM για το 2016. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στην ποιότητα και τη συνέπεια των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (Internal Capital Adequacy Assessment Processes - ICAAP) των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δυνατοτήτων των τραπεζών σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, καθώς και στη διενέργεια εποπτικών προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων όπως η πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων την οποία συντονίζει η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών. Άλλοι βασικοί άξονες του εποπτικού έργου το 2016 είναι οι ενέργειες σε συνέχεια της αξιολόγησης της ποιότητας και της σύνθεσης του κεφαλαίου των τραπεζών (επίσης σε σχέση με τις συνεχιζόμενες προσπάθειες εναρμόνισης των δικαιωμάτων και εθνικών διακριτικών ευχερειών), καθώς και η εξέταση του βαθμού ετοιμότητας των τραπεζών όσον αφορά νέα ρυθμιστικά πρότυπα όπως η συνολική ικανότητα απορρόφησης ζημιών (total loss-absorbing capacity – TLAC) και οι ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και αποδεκτών υποχρεώσεων (minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL), η εφαρμογή των οποίων θα οδηγήσει στη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τα κεφαλαιακά μέσα που προσφέρονται για διάσωση με ίδια μέσα. Επιπλέον, θα διενεργηθεί στοχευμένη εξέταση των εσωτερικών μοντέλων των τραπεζών σε βάθος αρκετών ετών.

Εποπτική ενέργεια:

Αποσαφήνιση των εποπτικών προσδοκιών στα συμβούλια των τραπεζών

Θεματική εξέταση της συμμόρφωσης προς τις αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία

Διαχείριση κινδύνων και ποιότητα δεδομένων

Η διαχείριση κινδύνων των τραπεζών θα αξιολογηθεί στο πλαίσιο της χαμηλής κερδοφορίας και της επακόλουθης συμπεριφοράς ως προς την αναζήτηση υψηλών αποδόσεων, σε συνδυασμό με τη φθινή και άφθονη χρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες. Επιπλέον, η χρηματοπιστωτική κρίση αποκάλυψε ότι τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών δεν είχαν πάντοτε στη διάθεσή τους τις απαιτούμενες πληροφορίες προκειμένου να λάβουν ορθές επιχειρηματικές αποφάσεις και αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων. Ο EEM έχει θέσει ως προτεραιότητα τη σαφή διατύπωση των εποπτικών προσδοκιών έναντι των τραπεζών από αυτήν την άποψη. Τα συμβούλια των τραπεζών θα πρέπει να απαιτούν και να λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους, ούτως ώστε να είναι σε θέση να κρίνουν κατά πόσον οι επιχειρηματικές αποφάσεις ενέχουν κινδύνους σε επίπεδα συμβατά με τα καθορισμένα πρότυπα και όρια της τράπεζας σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων. Η ποιότητα των δεδομένων και η δυνατότητα συγκέντρωσης των κινδύνων σε επίπεδο επιχείρησης αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για τη λήψη ορθών αποφάσεων με βάση τον κίνδυνο και, κατ' επέκταση, για την ορθή διαχείριση κινδύνων. Σε αυτό το πλαίσιο, ο EEM θα διενεργήσει θεματική εξέταση της συμμόρφωσης των τραπεζών προς τις αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία όσον αφορά την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων και την υποβολή στοιχείων σχετικά με κινδύνους. Αυτή η επανεξέταση θα ενισχύσει τις ενέργειες σε συνέχεια της θεματικής εξέτασης που διενήργησε ο EEM το 2015 σχετικά με τη διαχείριση και τη διάθεση

ανάληψης κινδύνων. Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα και η ασφάλεια των δεδομένων, απαιτείται υπερσύγχρονη υποδομή πληροφορικής. Ως εκ τούτου, οι κίνδυνοι που συνδέονται με τα συστήματα πληροφορικής θα αποτελέσουν μέρος της ανάλυσης.

Ρευστότητα

Εποπτική ενέργεια:

Διάλογος σχετικά με τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας

Η διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης που διενεργήθηκε το 2015 αποκάλυψε ότι αρκετές τράπεζες δεν ικανοποιούν ακόμη πλήρως τις εποπτικές προσδοκίες σχετικά με την ορθή διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΜ θα επικεντρωθεί στην αξιοπιστία των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Processes – ILAAP) των τραπεζών. Θα εξεταστεί ενδελεχώς η πρόοδος των τραπεζών ως προς την εφαρμογή και διατήρηση εύρωστων πλαισίων για τη διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης, τόσο κατά τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων όσο και σε ακραίες καταστάσεις.

Χώρες που συμμετέχουν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό

- Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός
- Ευρωπαϊκή Ένωση

